

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 12

Рівне - 2018

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 12. – Рівне: РДГУ, 2018. – 166 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 31 травня 2018 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Зміст	3
Вступ	6
Альтмарк А. Психологічний аналіз особистісного та професійного зростання майбутніх психологів.....	7
Бакун К. Розвиток соціального інтелекту як чинник успішної адаптації особистості.....	9
Бенещук А. Особливості формування інтелектуальної готовності старших дошкільників до навчання у школі	11
Берестень Т. Експериментальне дослідження впливу середовища на формування поведінки девіантного підлітка	13
Бігун Л. Дослідження мотивації навчальної діяльності молодших школярів.....	15
Бунечко Ю. Вплив рівня домагань на прагнення особистості до самоактуалізації	16
Бутенко С. Значення духовності в розвитку особистості.....	18
Войчук А. Психологія мотивації до навчання учнів	21
Волович М. Образ ефективного лідера у соціальній психології	22
Воробей І. Психологічні особливості формування стресостійкості як фактора успішної учбової діяльності студентів-психологів	24
Гандзюк К. Соціально-психологічні чинники становлення статевої ролі ідентифікації підлітків	26
Главінська Е. Соціально-психологічна адаптація студентів-першокурсників як механізм соціалізації	30
Горбова А. Зміст поняття «життєва перспектива».....	32
Гордійчук О. Причини виникнення професійного вигорання у медичних працівників	34
Іваник С. Особливості прояву агресивності у студентської молоді	38
Ісічук О. Ціннісні орієнтації як складова спрямованості особистості: історіографія проблеми	40
Карпик О. Психологічні детермінанти виникнення конфліктів старшокласників з педагогами.....	43
Коноплицька Ю. Особливості розвитку емоційного інтелекту у підлітковому віці.....	45
Корчакова В. Соціально- відповідальний маркетинг як інструмент психологічного впливу на споживача	47
Кузьмич Г. Психологічні особливості проявів булінгу	50
Лавренчук К. Основні причини виникнення тривожності у молодшому шкільному віці.....	52

Лавренко В. Розвиток пізнавальних процесів у період дошкільного дитинства	54
Левчук А. Смесложиттєві орієнтації як чинник професійного становлення майбутніх психологів	55
Левчук Л. Психологічні особливості визначення готовності дитини до навчання у школі.....	57
Лехкобит В. Динаміка формування рефлексії у майбутніх психологів під час професійної підготовки.....	60
Лехкобит М. Інтернет-залежність підлітків як актуальна проблема сьогодення	62
Лисюк І. Психологічний зміст поняття «самоусвідомлення особистості».....	64
Ліщук І. Психологічні особливості особистісної рефлексії студентів-психологів.....	66
Лоза С. Саногенне мислення та психічне здоров'я особистості.....	68
Лозицька К. Психологічні особливості самоактуалізації студентської молоді	70
Максимчук В. Психологічні особливості вияву лідерських якостей у студентів-психологів	73
Мартинюк А. Емоційний стан старшокласників перед ЗНО.....	75
Марчук М. Психологічні особливості девіантних проявів у ціннісному вимірі особистості	77
Матухно Є. Методи проєктивної психології: можливості та перспективи	80
Мельник І. Вплив емоційних станів тривоги та страху на особистість	83
Мирончук Д. Вплив стилю сімейного виховання на міжособистісні стосунки підлітків	85
Мислінчук Ю. Дослідження соціально-психологічних особливостей здатності особистості до емпатії.....	88
Михайлова І. Вплив мікросоціуму на формування самооцінки.....	91
Намлієва Г. Особливості особистісних змін військовослужбовців внаслідок участі в АТО	94
Недільська А. Формування психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності	97
Нетреба С. Теоретичний аналіз соціально-психологічної адаптації особистості	100
Нечидюк М. Особливості застосування арт-засобів в системі розвитку емоційного інтелекту.....	102
Одейчук І. Фізіологічні та психологічні симптоми стресу як загального адаптаційног осиндрому.....	104
Олійник К. Психологічні особливості впливу емоційного вигорання на професійну діяльність в дорослому віці	106

Онисковець Б. Мотиваційні чинники перфекціонізму сучасної студентської молоді	108
Остапенко М. Дослідження типів темпераменту у сучасних студентів	110
Першко О. Екологічні цінності як чинник особистісного ставлення підлітків.....	113
Погулясва М. Психолого-педагогічні чинники розвитку творчого потенціалу особистості студента у процесі навчання у ВНЗ	115
Похильчук А. Психологічні особливості самооцінки чоловіків та жінок	117
Прокопович І. Психофізіологічні складові творчого потенціалу особистості.....	119
Работій М. Модель розвитку позитивної «Я-концепції» майбутніх практичних психологів	121
Рєбій І. Експериментальне дослідження взаємозв'язку особистісної рефлексії та креативності	124
Речун Н. Психологічні чинники конфліктної поведінки у юнаків	126
Рудь О. Взаємозв'язок рівня емоційного інтелекту із допінг-стратегіями особистості.....	129
Савгира В. Особливості ставлення дітей старшого дошкільного віку до батьківських вимог і заборон	131
Сардарян М. Психологічні особливості творчої особистості.....	134
Свінтозельська К. Особливості впливу Я-концепції на професійне самовизначення старшокласників	137
Солодка В. Експериментальне дослідження проблеми саморегуляції як важливої функції психіки людини	139
Строїнська Д. Психологічні особливості кропінь-стратегій особистості	141
Сукнацька А. Самотність і особливості її переживання в юнацькому віці ...	144
Товстун Р. Заздрість як соціально-психологічний феномен	147
Хомік Т. Психологічний аналіз проблеми стресостійкості студентів у сучасній психологічній науці.....	149
Чебан Д. Мотиви, які сприяють успішному навчанню студентів.....	151
Чмелюк Т. Формування та розвиток моральних якостей дошкільників засобами казкотерапії	152
Шахрайчук І. Психологічні основи формування структури цінностей сучасної молоді	154
Широких А. Роль самоідентифікації у життєвому проектуванні особистості.....	157
Якимчук М. Комунікативна креативність як компонент самопізнання індивіда	158
Марценюк А. Психологічні особливості ставлення до сексу в особистості у періоді ранньої дорослості	161

Романюк В. Функціональні резерви організму та здоров'я людини..... 165

4. Мейжис І. А. Цінності і соціальна еволюція суспільств / І. А. Майжис // Наукові праці. Соціологія. – Т.84. – 2008. – Випуск 71. – С.18-28.

УДК – 159.923

РОЛЬ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ В ЖИТТЄВОМУ ПРОЕКТУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Широких Анастасія, здобувач вищої освіти, РДГУ

Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук, професор

Модернізація соціально-психологічного життя сучасного суспільства обґрунтує актуальність процесу цілеутворення, викликає інтерес до можливостей життєвого проектування, породжує запит дослідження психологічних умов формування проекту особистості, що відповідає її стратегічним цілям. Вочевидь, життєве проектування повинно стати необхідним засобом для молодої людини, яка має мету досягнути життєвого успіху, реалізуватися в суспільстві як неповторна особистість.

У процесі творчого самоствердження відбувається реалізація людини як творця. Прямування до чужих або хибних цілей вкрай негативно впливає на особистість та її життя. Щоб запобігти переповненню когнітивним дисонансом та епатажними запереченнями, життєвий проект слід будувати за умови самоідентифікації та повного самовизначення особистості.

Самоідентифікація є структурною ланкою самосвідомості і становить процес усвідомлення внутрішньої сутності особистості (її ядра), тісно пов'язаної з ціннісно-смыслову сферою (К. Юнг, В. Франкл), а прагнення до здобуття ідентичності являє собою прагнення до внутрішньої та зовнішньої цілісності.

Процес самоідентифікації представляє динамічну систему самосвідомості, яка нелінійно розвивається протягом всього життя людини та має складну ієрархічну будову. Через механізм міжособистісної інтеракції проходить присвоєння феноменів імені, статі, домагання на визнання, бачення себе в часі (соціальна ідентифікація) [2], формування світогляду та системи особистісних смислів (Его-ідентифікація) [2]. Е. Еріксон описує становлення ідентичності як «...розвиток конфігурації, яка поступово складається в дитинстві шляхом покрокових "я-синтезів" і перекристалізації: довіра чи недовіра до світу, ініціативу чи пасивність, компетентність чи неповноцінність і в юності – самовизначення або ж дифузність. Це така конфігурація, в яку інтегрується конституційна схильність, особливості лібідних потреб, пріоритетні здібності, важливі ідентифікації, дієві захисні механізми, успішні сублімації і зафіксовані ролі»

[3]. Він розглядає ідентичність як складне особистісне утворення, що має особистісну тотожність, цілісність, відчуття і усвідомлення себе незмінним незалежно від зміни ситуації і ролі. Автор також стверджує, що «...особистість, яка успішно впоралася з процесом самоідентифікації, переходить від пошуку себе до практичної самореалізації» [1].

На нашу думку, повна ідентифікація, яка стосується побудови життєвого проекту особистості полягає у відповідях на такі запитання: Хто я є? Ким я хочу бути? Яка моя мрія? Яким є моє соціальне становище? Яких цілей я хочу досягти, які ставлю перед собою, а яких я можу собі дозволити домогтися? Від чого я залежний і як мною можна керувати? Чим би я займався, якби можна було нічого не робити? Що б я міг робити з ранку до ночі без перерви і мені було б добре від цього? Що б я робив, якби у був вихідний і я захотів трохи попрацювати? Що я можу робити таке, за що люди готові платити великі гроші?

Життєве проектування у наш динамічний і цілком прагматичний вік є ефективною тактикою життєтворчості. Цей багатоаспектний процес вимагає розряду соціальних умов формування життєвої перспективи, розвитку професійного і життєвого світогляду людини, ефективності у вирішенні різнопланових задач, діяльнісного, творчого, інтелектуального потенціалу та найголовніше, самоідентифікації, що «...являє собою внутрішню, самостворюючу цілісність, самовизначення, що включає вибір цілей, цінностей і переконань, яким людина слідує в житті» [2]. Ідентичність виступає «міцним підґрунтям» для побудови життєвого проекту, конгруентного особистості, з ресурсною реалізацією його в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Александров Ю. В. Психология развития : навч. посіб. / Ю. В. Александров. – Харків : ФОП Панов А. М. , 2015. – С. 284.
2. Психодиагностика. Теория и практика : учеб. для бакалавров. – 4-е изд., пер. и доп. / под ред. М. К. Акимовой. – М. : Рос. гос. гуманитар. ун-т, 2014. – 631 с.
3. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис : пер. с англ. / общ. ред. и предисл. А. В. Толстых / Э. Эриксон. – М. : Флинта, 2006. – 342 с.

УДК 159.923:165.242.1

КОМУНІКАТИВНА КРЕАТИВНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ САМОПІЗНАННЯ ІНДИВІДА

Якимчук Мирослава, здобувач вищої освіти, РДГУ

Керівник: Борейчук І.О., старший викладач

Насамперед, креативністю називають творчі здібності, втілення з своєї точки зору якихось фантастичних ідей, що входять в структуру

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 12

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 1.06.2018 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 13,8. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету